

Najlepsze szpitale Starego Kontynentu: Rikshospitalet w Oslo, Szpital Uniwersytecki Karolinska w Sztokholmie, St. Mary's Hospital w Londynie

foto: Archiwum

Szpital Europa

Krystyna Knypl

Przedstawiony w *Menedżerze Zdrowia* (nr 6/2006) ranking najlepszych szpitali amerykańskich zrodził pytanie: czy możliwe jest podobne uszeregowanie placówek ochrony zdrowia w Europie? Różne systemy finansowania, budżety, zasady refundacji w ochronie zdrowia powodują, że nie było to łatwe. Jest jednak kilka parametrów, które pozwalają ocenić jakość medycznych placówek Starego Kontynentu. Przedstawiamy ich listę.

Szpitale w Niemczech

System ochrony zdrowia u naszych zachodnich sąsiadów, to potężna gałąź gospodarki narodowej i rynek zbytu urządzeń medycznych. Sieć szpitali tworzy 2240 placówek pracujących w trybie ostrych dyżurów, 1380 szpitali prewencji i rehabilitacji, 46 uniwersyteckich centrów medycznych, w których łącznie pracuje 145 tys. lekarzy. Czołówkę stanowią uniwersy-

teckie ośrodki kliniczne w Aachen, Berlinie, Frankfurtie, Hanowerze, Heidelbergu, Kolonii i Monachium.

Największym szpitalem uniwersyteckim jest berliński Charité, zbudowany w 1710 r. w celu opanowania epidemii dżumy, która zapanowała w Europie. Z tym szpitalem związane są nazwiska tak słynnych lekarzy, jak Paul Erlich, Herman von Helmholtz, Jakob Henle, Robert Koch, Johann Lucas Schonlein czy Rudolf Virchow.

Najlepsze szpitale Europy

Gdyby zastosować metodologię amerykańskiego rankingu szpitali *US News & World Report*, to za najlepsze należałoby uznać następujące placówki:

1. Kompleksowe podejście do medycyny – Rikshospitalet w Oslo

2. Poziom i renomowana naukowa – Szpital Uniwersytecki Karolinska w Sztokholmie

3. Piękna historia i wspaniała współczesność – St. Mary's Hospital w Londynie

foto: (3X) Archiwum

Obecnie szpital Charité zatrudnia 15 tys. osób w 4 ośrodkach (Campus Berlin Buch, Campus Benjamin Franklin, Charité Campus Mitte, Campus Virchow Klinikum). Rocznie Charité leczy 900 tys. pacjentów ambulatoryjnych oraz 125 tys. szpitalnych. Wiedzę medyczną w klinikach szpitala Charité zdobywa 8 tys. studentów, pragnących pójść w ślady swych wielkich mistrzów.

Największą sławę spośród klinik wchodzących w skład szpitala Charité zdobyło Niemieckie Centrum Kardiologii w Berlinie, które jest największym niemieckim ośrodkiem wykonującym przeszczepy serca (trzecim co do wielkości na świecie).

Cztery różne lokalizacje szpitala Charité mogą sprawiać wrażenie, że są to odrębne placówki. Szpitalowi Uniwersyteckiemu w Aachen przyświecała idea ulokowania pod jednym dachem ośrodków nauczania medycyny, badań naukowych i świadczenia usług leczniczych. Ośrodek ten tworzy 30 klinik z 1510 łóżkami i 21 instytutów badawczych, które zatrudniają ponad 5 tys. pracowników. Szpital Uniwersytecki w Aachen hospitalizuje rocznie 48 tys. pacjentów i udziela 110 tys. porad ambulatoryjnych. Zabiegi mogą być wykonywane w 30 znakomicie wyposażonych salach operacyjnych.

Frankfurt większości z nas kojarzy się z największym w Europie lotniskiem oraz miejscem urodzin J.W. Goethego. Menedżerom zdrowia powinien natomiast kojarzyć się z fenomenalnie zarządzanym szpitalem uniwersyteckim imienia wielkiego poety. To, że szpital jest wyposażony w najnowocześniejszy sprzęt, oferuje szeroką gamę specjalistycznych usług medycznych, jest w niemieckiej rzeczywistości oczywiste. Szpital ten filozofię zarządzania sprowadził do rozu-

mienia dobra pacjenta w sposób głęboki, prawdziwy i szczerzy. Leczenie lepiej przebiega w dobrej atmosferze i dla budowania takiej atmosfery w szpitalu frankfurckim zrobiono więcej niż gdziekolwiek indziej. Obszerny przewodnik dla pacjentów w najdrobniejszych szczegółach informuje o wszystkich aspektach, które pomogą osiągnąć dobry rezultat leczniczy. Opisane są wszystkie dane dotyczące przyjmowania pacjenta na leczenie, przebiegu hospitalizacji i kompetencji poszczególnych osób. Broszura zawiera ponadto informacje o pomieszczeniach i urządzeniach socjalnych, godzinach urzędowania biblioteki i kaplicy szpitalnej.

Ciekawym rozwiązaniem jest instytucja mediatorów szpitalnych. Zajmują się oni przyjmowaniem krytycznych uwag pacjentów, odciażając w ten sposób lekarzy, którzy przede wszystkim mają zająć się leczeniem.

Szpitale we Francji

Pod względem liczebności przeanalizowanych przez *European Hospital Register* francuskich placówek (ponad 4 tys.) państwo to zajmuje pierwsze miejsce. Wybór szpitala *gwiazdy* może być trudny, ale skoro Jacques Chirac w 2005 r. zdecydował się na leczenie okulistyczne w wojskowej Klinice Val-de-Grace, to można sądzić, że należy ona do najlepszych. Szpital ma 350 łóżek, świadczy usługi medyczne przede wszystkim dla armii lądowej, lotnictwa i marynarki wojennej. Klinika Val-de-Grace jest także szpitalem uniwersyteckim kształcącym przyszłych lekarzy wojskowych. Główne kierunki specjalizacji wiążą się ze specyfiką wojskową i dotyczą leczenia oparzeń, ran postrzałowych, ochrony przed promieniowaniem radioaktywnym, skutków działania broni biologicznej i stresu powstającego w wyniku działań wojennych.

Siła medycyny i nauki

Szpital Instytutu Karolinska to doskonały przykład symbiozy medycyny praktycznej i nauki. 1 stycznia 2004 r. połączono dwie sztokholmskie kliniki – Uniwersytetu Huddinge i Instytutu Karolinska. Od tej pory Szpital Karolinska należy do najlepszych medycznych placówek badawczych w Europie.

Po fuzji ma ponad 1600 łóżek, zatrudnia 2,4 tys. lekarzy, 5 tys. pielęgniarek i 2,1 tys. pracowników nauki. Na blokach operacyjnych wykonuje się średnio 7 zabiegów na godzinę. Jest to równocześnie największe w krajach skandynawskich centrum

„ Szpital Uniwersytecki Karolinska ma 1600 łóżek, zatrudnia 2,4 tys. lekarzy, 5 tys. pielęgniarek i 2,1 tys. pracowników nauki. Na blokach operacyjnych wykonuje się średnio 7 zabiegów na godzinę ”

leczenia chorób naczyniowo-sercowych i chorób płuc. Rocznie w ośrodku tym przeprowadza się 1700 operacji serca. Placówka ma 69 oddziałów i pracowni specjalizujących się m.in. w kardiologii, pulmonologii, chirurgii naczyń, chirurgii ogólnej, onkologii, hematologii, pediatrii, neurologii i medycynie ratunkowej.

W szpitalu wykonuje się ponad połowę wszystkich przeszczepów szpiku kostnego w Szwecji. Niewątpliwie szpital Karolinska jest światowym liderem w diagnostyce klinicznej. 1,7 tys. pracowników wykonuje corocznie praktycznie wszystkie możliwe badania laboratoryjne, mikrobiologiczne, wirusologicz-

fot. Archiwum

Drugi słynny francuski szpital wojskowy to Hôpital d'instruction des armées Percy (Wojskowy Szpital Kliniczny Percy), znajdujący się w miejscowości Clamart niedaleko Paryża, który stał się słynny w związku z leczeniem Jasera Arafata. Szpital ten również specjalizuje się w leczeniu ciężkich oparzeń, ran wojennych i skażeń substancjami radioaktywnymi.

fot. Archiwum

„ Za filozofię zarządzania przyjazną wszystkim uczestnikom sceny medycznej specjalną nagrodę można przyznać Szpitalowi im. J.W. Goethego we Frankfurcie ”

Dużą sławą cieszy się Europejski Szpital George'a Pompidou, którego misją jest łączenie badań w naukach podstawowych z praktyką kliniczną. Szpital zatrudnia 3,2 tys. pracowników, świadcząc usługi w zakresie 32 specjalności medycznych. W badaniach naukowych tego centrum dużo uwagi poświęca się roli genetyki. Mimo olbrzymiego potencjału naukowego i gigantycznego budżetu (4,14 mld dol.) szpital nie ustrzegł się kłopotów. Na kilka dni przed otwarciem obiektu w lipcu 2000 r. wykryto, że stężenie zabójczej bakterii *Legionella* w systemie dostarczającym zimną wodę do szpitala przekraczało normę aż 75 razy. Choć wygląd wnętrza szpitalnych przypomina 4-gwiazdkowe hotele, to obecność bakterii spowodowała, że kilku pacjentów mających obniżoną odporność zmarło wskutek zakażenia. *BusinessWeek* z 5 listopada 2001 r. skwitował to przykre wydarzenie publikacją pod bardzo wymownym tytułem *Śmiertelny blichtr wielkiego nowego szpitala*.

Szpitaly we Włoszech

Najbardziej znanym wszystkim Polakom włoskim szpitalem uniwersyteckim jest oczywiście Klinika im. Agostino Gemelli w Rzymie, w której wielokrotnie był leczony Jan Paweł II. Klinika ma następujące oddziały: anestezjologii i intensywnej terapii, kardiologii,

dermatologii, endokrynologii, gastrologii, hematologii, hepatologii, neonatologii, nefrologii, medycyny nuklearnej, okulistyki, ortodoncji, chorób zakaźnych, ortopedii, ginekologii i położnictwa, pediatrii i medycyny pracy. Oprócz tego w placówce działa 16 klinik o specjalnościach zabiegowych, wiele specjalistycznych laboratoriów oraz apteka i bank krwi.

Dłuższe niż Klinika im. Agostino Gemelli związki z Watykanem ma zespół Ospedali di San Giovanni, ufundowany w 1204 r. przez papieża Innocentego III, był przeznaczony do leczenia osób ubogich i chorych pielgrzymów przybywających do Rzymu.

W Mediolanie na uwagę zasługuje Szpital św. Rafała, liczący 1350 łóżek prywatny szpital uniwersytecki o bardzo szerokim profilu klinik specjalistycznych.

„ Szpital Uniwersytecki w Aachen hospitalizuje rocznie 48 tys. pacjentów i udziela 110 tys. porad ambulatoryjnych ”

Szpital w Hiszpanii

Największe hiszpańskie szpitale powstały przy miejscowych uniwersytetach w Barcelonie i Madrycie. Hospital General Universitario Gregoriano Maranon w Madrycie ma 1917 łóżek. Specjalności niezabiegowe obejmują szeroki profil aż 23 klinik, wśród których obok tradycyjnych specjalności (takich jak kardiologia czy onkologia) jest też klinika leczenia niepłodności i ośrodek leczenia uzależnień. Specjalności zabiegowe prowadzi 13 klinik. Szpital ma dobrą bazę laboratoryjną. Poza podstawowymi dyscyplinami, takimi jak biochemia, genetyka, immunologia czy mikrobiologia, dysponuje także laboratorium badania zaburzeń snu. Drugi z wielkich szpitali madryckich to Hospital Universitario La Paz z 1467 łóżkami, 22 klinikami niezabiegowymi, 13 klinikami zabiegowymi i 9 laboratoriami.

Profesor Eric Sandström, naczelny lekarz Karolinska University Hospital:

W żadnym szpitalu na świecie nie uzyskano tak dobrych wyników badań nad szczepionką przeciwko HIV, jak w Karolinska University Hospital

ne, histopatologiczne i często unikatowe analizy dla 40 tys. klientów. W założeniach, w 2011 r. szpital Karolinska ma być jednym z pięciu najlepszych medycznych ośrodków edukacyjnych w Europie.

Spośród przeszło 50 projektów badawczych na uwagę zasługuje z pewnością program dotyczący HIV/AIDS. W trakcie I fazy badań klinicznych znajduje się szczepionka przeciwko wirusowi HIV. W przedsięwzięciu tym uczestniczą naukowcy z Instytutu Karolinska. Stan zaawansowania prac jest obiecujący. Ponad 90 proc. przypadków potwierdza pozytywną odpowiedź immunologiczną. – *W żadnym szpitalu na świecie nie uzyskano tak dobrych wyników badań nad szczepionką przeciwko HIV, jak w Karolinska University Hospital* – mówił profesor Eric Sandström, naczelny lekarz Karolinska University Hospital. ■

Medyczny Hilton

Choć Klinik Pyramide w Szwajcarii jest niewielką, prywatną instytucją opieki zdrowotnej, zyskała międzynarodową sławę. Rocznie wykonuje się tu ponad 3 tys. operacji, mimo że szpital dysponuje zaledwie 25 łóżkami.

Wolny wybór lekarza, maksimum dostępności do personelu medycznego, krótkie hospitalizacje, komplementarna opieka, np. dodatkowe leczenie kosmetyczne, to atuty prywatnego biznesu medycznego.

Klinika specjalizuje się w chirurgii plastycznej, ale przeprowadza się w niej również zabiegi z zakresu chirurgii naczyń, ortopedii i okulistyki.

Poza doskonałymi rezultatami leczenia, placówka szczyci się niepowtarzalną architekturą, wystrojem wnętrz, atmosferą i otoczeniem, zapewniając komfortowe warunki pobytu. I chociaż współpracuje z wieloma instytucjami ubezpieczeniowymi (w tym lokalnymi kasami chorych), chorzy za leczenie muszą sporo dopłacić z własnej kieszeni.

Roczny obrót kliniki wynosi 16,2 mln franków szwajcarskich. Potwierdzeniem szwajcarskiej precyzji w zarządzaniu jest struktura zatrudnienia – zaledwie 10 osób pracuje w administracji i zajmuje się obsługą pacjentów. Pozostała 95-osobowa grupa pracowników to personel medyczny o najwyższych kwalifikacjach. ■

” Roczny obrót kliniki, w której w administracji pracuje 10 osób wynosi 16,2 mln franków szwajcarskich ”

fort. Archiwum

Klinika Val-de-Grace

” Pod względem liczebności przeanalizowanych placówek w *European Hospital Register* Francja zajmuje pierwsze miejsce (ponad 4 tys.) ”

Londyński potentat

Kompleks St. Mary's tworzą dwa główne ośrodki w Londynie – St. Mary's Hospital i Western Eye Hospital. Ponad 3,5 tys. pracowników, prawie 40 tys. hospitalizowanych i 400 tys. pacjentów w przyszpitalnych poradniach świadczy o skali działania tej cenionej w Wielkiej Brytanii placówki medycznej i naukowo-badawczej.

W 2006 r. liczba pacjentów zwiększyła się o 5 tys., co świadczy o wzroście zaufania londyńczyków do tej placówki. Szpital potrafi dbać o swój wizerunek. Na przykład w 2006 r. na otwarcie oddziału noworodkowego zaproszono księcia Williama, wiedząc, że media z pewnością będą relacjonowały oficjalną uroczystość z jego udziałem.

Trzy gwiazdki

W 2006 r. St. Mary's Hospital znalazł się w czołówce brytyjskich instytucji opieki zdrowotnej działających w NHS pod względem jakości świadczeń. Szpital jest znany z nowatorskich technologii medycznych. Po raz pierwszy zastosowano tu unikatową me-

Stołecznym szpitalom Hiszpanii nieznacznie ustępuje wielkością barceloński Val d'Hebron z 1400 łózkami. Ośrodek ma cztery centra lecznicze: medycyny ogólnej, traumatologii i rehabilitacji, położnictwa i pediatrii oraz ambulatorium. Znany jest też z badań naukowych w zakresie genetyki, endokrynologii i kardiologii.

Omawiając szpitale Hiszpanii, można wspomnieć o Portugalii, w której największa placówka to Hospital de Santa Maria, uniwersytecki szpital w Lizbonie mający ponad 1300 łózek, 21 klinik w specjalnościach niezabiegowych i 9 klinik zabiegowych. Lizbona ma ponadto kilka szpitali średniej wielkości wyposażonych w 200–400 łózek.

Szpitale w Wielkiej Brytanii

Angielskie szpitale mają wielowiekową tradycję, czego dowodem jest choćby londyński Szpital św. Bartłomieja założony w 1123 r. (pełna lista szpitali angielskich jest dostępna pod adresem www.nhs.uk/england/authoritiestrusts/acute/list.aspx). Wskazanie najlepszego szpitala na Wyspach nie jest łatwe. Prawdopodobnie jednak palma pierwszeństwa należy się St. Mary's Hospital, który szczyci się historią sięgają-

foto: Corbis

Louis Omnes, dyrektor Szpitala Pompidou

cią 1847 r. Na historycznej liście pracowników szpitala można znaleźć nazwiska noblistów, a wśród nich Aleksandra Fleminga, który w 1928 r. w małym laboratorium tego szpitala odkrył penicylinę. Dzisiaj jednak St. Mary's Hospital to jedno z centrów medycznych o najmniejszej śmiertelności wewnątrzszpitalnej. Dla przykładu – na oddziale kardiologii przeżywalność wynosi 95,9 proc., a szczegółowe dane o wynikach leczenia operacyjnego przez poszczególnych operatorów są dostępne w Internecie (www.st-marys.nhs.uk/cardrates.html). Szpital słynie także ze znakomitego i lokującego się w krajowej czołówce oddziału patologii, laboratoriów i diagnostyki obrazowej.

Za najlepszą w Wielkiej Brytanii placówkę leczącą schorzenia onkologiczne uważany jest słynny Royal Marsden Hospital, składający się z dwóch filii (169 i 184 łóżek). Szpital oferuje leczenie w 16 specjalnościach niezabiegowych, wśród których jest onkologiczna, leczenie bólu oraz opieka paliatywna. Kliniki zabiegowe oferują także leczenie metodami chirurgii plastycznej – niezbędnej w pewnych przypadkach onkologicznych.

Szpitalne w Belgii

Szpitalne belgijskie w 65 proc. są prywatnymi instytucjami *non profit*. Ze względu na bardzo niską (0,5 proc.) częstość infekcji wewnątrzszpitalnych *World Market Research Center* lokuje je na szczycie listy najbezpieczniejszych szpitali Europy. Dla porównania – częstość infekcji w publicznych angielskich szpitalach wynosi ok. 10 proc. Poza higieną szpitalne belgijskie cechują rozsądne ceny. Operacja wymiany stawu biodrowego, wyceniona przez brytyjskie NHS (odpowiednik naszego NFZ) na 9 tys. funtów, w Belgii kosztuje 5,6 tys. funtów. Jeden z słynniejszych belgijskich szpitali, spe-

todę leczenia nowotworów nerek i kości za pomocą ultradźwięków. Technologia wykorzystuje niesłyszalne dla ludzkiego ucha dźwięki o sile 10 tys. razy większej niż ultradźwięki wykorzystywane w USG. Nowa technologia jest teraz także wykorzystywana w leczeniu niektórych schorzeń ginekologicznych.

Kliniczne zarządzanie

W St. Mary's Hospital dba się o to szczególnie, specjalnie przeszkolone osoby zajmują się kompletowaniem dokumentacji w elektronicznej bazie danych i służą pomocą w tym zakresie

„ W 2006 r. liczba pacjentów szpitala St. Mary's zwiększyła się o 5 tys., co świadczy o wzroście zaufania londyńczyków do tej placówki ”

personelowi medycznemu. W systemie informatycznym gromadzone są dane, obejmujące m.in. wywiad i rozpoznanie lekarskie, farmakoterapię, epikryzę, a także rozliczenia finansowe. W szpitalnej aptece zainstalowano system komputerowy i robota, który wspomaga sortowanie i dystrybucję leków. Nie bagatelizuje się też skarg, a ich liczba dla nas może być zaskakująca – średnio w roku wpływa ich 700! Nie świadczy to jednak o kiepskiej kondycji szpitala, lecz bardziej o otwartości komunikacyjnej i chęci uzyskania informacji zwrotnej.

Po pierwsze pacjent

Każdy, kto choć raz korzystał z usług brytyjskiej służby zdrowia, wie, jak dużą wagę przywiązuje się do jakości obsługi. W St. Mary's Hospital powołano zespół zajmujący się opieką nad chorymi. Pracownicy udzielają wyczerpujących informacji pacjentom i ich rodzinom o zakresie usług i możliwościach medycznych placówki, a także próbują rozwiązywać problemy związane z korzystaniem ze świadczeń zdrowotnych. Każdy, kto ma uwagi bądź sugestie dotyczące funkcjonowania ośrodka, może się zwrócić do *szpitalnych przewodników*.

Co roku szpital organizuje *drzwi otwarte*. Można się wtedy zapoznać z ofertą placówki, a także zobaczyć *od kuchni* tajniki sztuki medycznej. Wszystko po to, by w mniej stresującej atmosferze korzystać na co dzień z oferty St. Mary's Hospital. ■

foto: Archiwum

Kopenhaski Rigshospitalet

„ Największym duńskim szpitalem jest kopenhaski Rigshospitalet. Niebawem placówka będzie obchodziła 100-lecie istnienia. Rigshospitalet ma 1120 łóżek i zatrudnia 7 tys. osób ”

czalizujący się leczeniu pacjentów onkologicznych, to Institut Jules Bordet w Brukseli.

Najbardziej znany obraz kojarzący się z Amsterdamem to słynny obraz Rembrandta *Lekcja anatomii dr. Tulpa*. Nie bez powodu dzieło to jest tłem strony internetowej *Academisch Medisch Centrum Universiteit van Amsterdam*. Ośrodek ten dysponuje 1050 łóżkami. Centrum świadczy usługi w 12 klinikach niezabiegowych (wśród rzadziej spotykanych należy wymienić klinikę leczenia niepełnosprawności fizycznej) oraz 4 klinikach zabiegowych.

Szpital w Szwajcarii

Choć w Szwajcarii większość spraw obywatele rozstrzygają w referendum, to ustalając, które szpitale są najlepsze, postąpiono inaczej. W 1999 r. utworzono stowarzyszenie *The Swiss Leading Hospitals*. Inicjatorami przedsięwzięcia były Klinik Gut w St Moritz, Klinik Pyramide w Zurychu, Klinik Sonnenhof w Bernie oraz firma ubezpieczeniowa CIGNA. Szpitale stowarzyszenia muszą spełniać 120 kryteriów w zakresie jakości zarządzania, opieki medycznej, pielęgnacji, warunków hotelowych i zasad administracji. W 2003 r. lista *The Swiss Leading Hospitals* poszerzyła się o Bethesda-Spital, Clinique de la Source, Clinique Générale-Beaulieu, Klinik Lindberg, Klinik Linde, Klinik Schloss Mammern, Klinik St Anna, Klinik Villa im Park, Merian Iselin Spital oraz Privatlinik Bethanien.

Lekarze pracujący w najlepszych klinikach szwajcarskich muszą spełniać kryteria obowiązkowe oraz zalecane. Do pierwszych należy posiadanie dyplomu lekarskiego wydanego w Szwajcarii lub równorzędnego dyplomu lekarskiego ważnego w krajach Unii Europejskiej. Niezbędne jest także posiadanie specjalizacji oraz prawa wykonywania zawodu lekarza. Kryteria zalecane to doświadczenie kliniczne na poziomie ordynatorskim, uczestniczenie w procesach kształcenia poddyplomowego naukowych towarzystw specjalistycz-

nych i nienaganna opinia w środowisku lekarskim. Niezbędna jest też udokumentowana liczba wykonanych procedur medycznych.

Szpital w Skandynawii

Porównując budżety szpitali w USA z funduszami placówek europejskich, można powiedzieć, że jedynie norweski Szpital Rikshospitalet w Oslo ma podobnie wysoki budżet. Już sama jego budowa i wyposażenie pochłonęły 5,9 mld koron norweskich (niespełna miliard dolarów), a roczny budżet wynosi 2,5 mld koron. Szpital odwiedza wielu architektów, uchodzi on bowiem za wzór funkcjonalnej budowli szpitalnej. Rikshospitalet ma 585 łóżek szpitalnych i 90 hotelowych. Zatrudnia 40 tys. osób. Szczyci się tym, że 200 z zatrudnionych osób jest zaangażowanych w pełnym wymiarze godzin w pracę naukową. Zespół naukowców każdego roku stawia 20–30 hipotez naukowych, których rozwiązywanie owocuje publikowaniem ok. 500 artykułów w recenzowanych i renomowanych pismach medycznych. W 2001 r. w Rikshospitalet leczono w warunkach szpitalnych 27 652, a w warunkach hospitalizacji jednodniowej 15 892 osoby. Ambulatoryjnie skonsultowano 144 108 osób. Cały obszar budynków szpitalnych to 130 tys. m kw.

Równie imponującymi danymi może się poszczycić Szpital Uniwersytecki Karolinska – najlepszy i największy szwedzki szpital, liczący 1600 łóżek i zatrudniający 14,5 tys. pracowników. Jego powierzchnia to 800 tys. m kw. Roczny budżet Karolinska wynosi 10,3 mld koron szwedzkich (ok. 2 mld dolarów). Na prowadzenie badań naukowych pracownicy instytutu dysponują grantami w wysokości 2 mld koron szwedzkich przyznawanych na 3 lata. Nie dziwi więc, że przy tym poziomie finansowania w Karolinska nad pracami doktorskimi pracuje jednocześnie 600 lekarzy, a działalności naukowej

oddaje się 2,1 tys. pracowników. Struktura i podział na jednostki organizacyjne nie jest typowy. Dyrektorowi naczelnemu szpitala podlega 8 jednostek menedżerskich (administracja, szef działu medycznego, dział komunikacji, dział finansów, dział kadr, logistyka i infrastruktura, zarządzanie badaniami naukowymi i edukacją, pielęgniarstwo). W Karolinska jest 8 głównych, dużych działów medycznych: chorób sercowo-naczyniowych i płucnych, chorób układu nerwowego, medycyny ratunkowej, po dwa oddziały interny i chirurgii, onkologia z hematologią, pediatria oraz laboratorium. W obrębie wymienionych działów funkcjonują mniejsze jednostki organizacyjne. Na dział kardiologiczno-pulmonologiczny składa się kardiologia, fizjologia kliniczna, ambulatorium, alergologia i pulmonologia, chirurgia naczyniowa i torakochirurgia. Szpital jest jednym z większych pracodawców w okolicach Sztokholmu. Celem Szpitala Uniwersyteckiego Karolinska jest znalezienie się do 2011 r. w gronie pięciu najlepszych szpitali uniwersyteckich w Europie.

Najlepszy szpital w Islandii to Szpital Uniwersytecki w Reykjavíku. Zatrudnia on na pełnym etacie 3824 osoby, a jego roczny budżet to 386 mln dol. 68 proc. budżetu pochłaniają wynagrodzenia personelu, a na leki wydaje się 40 mln dol. Szpital w Reykjavíku ma 862 łóżka, na w 2004 r., których hospitalizowano 31,5 tys. osób i odebrano 2973 porody. Średni czas hospitalizacji to 5,1 dnia. W trybie ambulatoryjnym leczono 340 tys. pacjentów.

Dania ma 3 szpitale uniwersyteckie – w Kopenhadze, Odense i Arhus. Największym jest kopenhaski Rigshospitalet. Niebawem szpital będzie obchodził 100-lecie istnienia. Placówka ma 1120 łóżek i zatrudnia 7 tys. osób. Organizacyjnie jest podzielona na 6 centrów medycznych, w skład których wchodzi od kilku do kilkunastu klinik specjalistycznych. Ośrodki te hospitalizują rocznie ok. 65 tys. osób i udzielają 420 tys. porad ambulatoryjnych.

Cypr, Malta i Grecja

Najbardziej znane szpitale na Cyprze to szpitale publiczne w Nikozji, Limassol i Larnace. Dotarcie do szczegółowych danych o cypryjskich szpitalach nie jest łatwe – twórcom *European Hospital Register* nie udało się ustalić nawet liczby łóżek w wymienionych szpitalach. Największy szpital, położony w stolicy kraju, zapewnia leczenie w 23 specjalnościach niezabiegowych i 11 specjalnościach zabiegowych. Zaplecze diagnostyczne można ocenić jako podstawowe – szpital oferuje EKG, endoskopię, mammografię, diagnostykę radiologiczną i ultradźwiękową.

Największy szpital na Malcie to funkcjonujący od 1930 r. Szpital św. Łukasza, liczący 850 łóżek i ofe-

foto: Corbis

„ W kompleksie im. Agostino Gemelli w Rzymie, oprócz klasycznych oddziałów działa 16 klinik o specjalnościach zabiegowych, wiele specjalistycznych laboratoriów oraz apteka i bank krwi ”

rujący leczenie w 14 specjalnościach niezabiegowych, 6 specjalnościach zabiegowych, z niezłym zapleczem diagnostycznym, obejmującym nowoczesne procedury kardiologii interwencyjnej.

Tradycja medycyny greckiej z pewnością nie jest łatwa do udźwignięcia – jej główny ciężar spoczywa na największym greckim szpitalu uniwersyteckim A.H.E.P.A., który liczy 950 łóżek. Szpital oferuje leczenie w 18 specjalnościach niezabiegowych (wśród których warto wymienić klinikę specjalizującą się w leczeniu talasemii) i 6 specjalnościach zabiegowych. Szpital ma nowoczesne zaplecze diagnostyczne i laboratoryjne. ■